

Met de winsten van grote Nederlandse beursfondsen is het niet eens zo droevig gesteld. Het zijn de omzetcijfers die teruglopen, vooral door lagere verkoopvolumes. Consumenten komen niet over de brug en bedrijven teren dus vooral op kostenbesparingen.

Beursfondsen vertonen eigenlijk hetzelfde gedrag als die voorzichtige consument. Veel ondernemingen zitten op een grote berg cash, een buffer voor mindere tijden als deze.

Overtollig vet is (deels) weggesneden, het werkkapitaal (voorraden en openstaande rekeningen) zijn tot een minimum beperkt, avontuurlijke overnames lijken uit den boze.

DE BOUWERS

Onverkochte woningen, braakliggende gronden en minder (lucratieve) opdrachten. Beursgenoteerde bouwbedrijven als **Heijmans** en **Bam** brachten een karrevracht aan slecht nieuws naar buiten.

Bam zet zich schrap. Nederlands grootste bouwer verwacht dat de huizenprijzen in twee jaar met nog eens '10 tot 15 procent zullen dalen'. Als die door topman Nico de Vries voorspelde duikvlucht waarheid wordt, dan zal de prijs van een woning in Nederland sinds 2008 met gemiddeld zo'n 30 procent zijn gedaald. De Vries verwacht dat de malheur tot ten minste medio 2014 zal aanhouden.

Die prognose miste haar uitwerking op de cijfers niet. Met een afwaardering van bijna 247 miljoen euro, die ten laste komt van het bedrijfsresultaat, boekte topman Nico de Vries een kwart van zijn Nederlandse groundbank af, de nog niet bebouwde grond in eigen beheer.

Gevolg was een verlies van 250 miljoen euro, 1,07 euro per aandeel. Voor heel 2012 gaat Bam uit van een operationeel resultaat

AAN IEDERE 100 EURO OMZET HIELD HEIJMANS MINDER DAN 10 EUROCENT OVER. DE OMZET BLEEF IN HET EERSTE HALFJAAR STABIEL OP 1,06 MILJARD EURO.

van 100 miljoen euro. Het over de eerste jaarhelft geleden verlies zal de bouwer de komende maanden niet meer goedmaken. Beleggers moeten daarom vrezen voor het dividend. De beurskoers is ondertussen al sinds medio 2007 [15,50 euro] bezig aan een neergang. Een aandeel Bam beweegt nu tussen de 2,50 en 3 euro.

Collega-bouwer Heijmans, in omzet drie keer kleiner dan Bam, zit in hetzelfde schuitje, alhoewel de cijfers anders doen vermoeden. Onder de streep behaalde Heijmans weliswaar een nettowinst van 4 miljoen euro, maar dat was volledig toe te schrijven aan een pensioenmeevaller van 10 miljoen euro. Zelfs inclusief die bate kwam het resultaat nog een vijfde lager uit dan vorig jaar.

Ook opvallend was dat Heijmans geen afwaardering op haar groundbank deed. Ondanks dat bestuursvoorzitter Bert van der Elst "op korte termijn geen herstel ziet", liet hij de boekwaarde van de gronden ongemoeid. Ten opzichte van eind vorig jaar, toen Heijmans in tegenstelling tot Bam al 43 miljoen euro wegstreepde, "is in de situatie nauwelijks verandering gekomen", aldus Van der Elst. De topman gaat er nog steeds prat op het "margeboven-volume-beleid" te kunnen volhouden, al erkende hij wel dat de balans zoeken tussen opdrachten binnenhalen en marge realiseren "spanningen geeft".

Veel kunnen bouwers niet meer hebben, ook Heijmans niet. De operationele winst daalde het

afgelopen halfjaar met 1 miljoen euro naar 9 miljoen euro. Ofwel, aan iedere 100 euro omzet, hield Heijmans minder dan 10 eurocent over. De omzet bleef in het eerste halfjaar stabiel op 1,06 miljard euro. Ook de orderportefeuille bleef met 2,2 miljard onveranderd. Heijmans verwacht het jaar met een positief operationeel resultaat af te sluiten.

ING, VAN LANSCHOT, SNS REAAL EN AEGON

Banken vormen het middelpunt van iedere beschouwing over de economie. Hun schuldenberg was ooit tientallen keren groter dan het eigen vermogen. Allemaal met de bedoeling om vette winsten en hoge rendementen op het eigen vermogen te scoren. Het joeg kunstmatig de groei aan, maar dat kon niet blijven duren.

Neem **ING**, dat had eind 2007 op een balanstotaal van ruim 1300 miljard euro een eigen vermogen van niet meer dan 37 miljard euro. Die verhouding normaliseren is voor ING-topman Jan Hommen een hels karwei. Eind juni van dit jaar, vierenhalf jaar later, waren die cijfers respectievelijk 1237 miljard euro en 54 miljard euro.

Wat ooit hoogrenderende bezittingen waren, zijn nu vooral risico's. De kwaliteit van bezittingen als vastgoed, hypotheek en verstrekte leningen aan bedrijven en overheden (staatsobligaties) holt achteruit, zo bleek uit het halfjaarrapport.

Door de afbouw van posities

25%

Bam moest een kwart van zijn groundbank afboeken. Totale afschrijving: 247 miljoen euro.